

Kacper Milkowski¹

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

ORCID ID: 0000-0003-4367-0365

PRZEGLĄD ORZECZNICTWA SĄDU NAJWYŻSZEGO

ABSTRACT

Overview of the decisions of the Polish Supreme Court

The Judgment of the Polish Supreme Court of October 26, 2023 (case file no. III CZP 34/23) is of particular importance for legal practice. The Court indicated that if the leasing contract was terminated by agreement of the parties, Article 709(15) of the Civil Code shall not apply unless the parties have agreed otherwise. In the Judgment of October 26, 2023 (case file no. III CZP 18/23), the Polish Supreme Court stated that confirmation of inheritance under Article 681 of the Polish Code of Civil Procedure may also apply to heirs who died after initiating proceedings for the division of inheritance. Moreover, in the Judgment of the Polish Supreme Court of October 19, 2023 (case file no. III CZP 9/23), the Polish Supreme Court decided that the receivable due to the housing cooperative in respect of fees for the renovation fund may be written off by offsetting.

Keywords: Supreme Court, judiciary, criminal proceedings, civil proceedings, resolution, judgment

Słowa kluczowe: Sąd Najwyższy, orzecznictwo, postępowanie karne, postępowanie cywilne, uchwała, wyrok

¹ Doktorant w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Unii Europejskiej na Wydziale Prawa i Administracji na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie.

Sprawy z zakresu prawa cywilnego i gospodarczego

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZP 34/23

Jeżeli umowa leasingu została rozwiązana na mocy porozumienia stron, art. 709¹⁵ k.c. nie stosuje się, chyba że strony postanowiły inaczej.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZP 18/23

Stwierdzenie nabycia spadku na podstawie art. 681 k.p.c. może dotyczyć także spadkobierców, którzy zmarli po wszczęciu postępowania o dział spadku.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZP 158/22

Na postanowienie sądu w przedmiocie zabezpieczenia spadku orzekające co do istoty sprawy przysługuje zażalenie.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZP 157/22

Sprawy toczące się na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, w okresie wskazanym w art. 15 zzs¹ ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, podlegały rozpoznaniu przez sądy pierwszej instancji w składzie określonym w art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 tejże ustawy.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZP 156/22

W sprawie o ustalenie nieważności umowy kredytu i o zwrot nienależnych świadczeń spełnionych na jej podstawie po stronie powodowej nie zachodzi współuczestnictwo konieczne kredytobiorców.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZP 11/23

Były agent nabywa prawo do prowizji od umów zawartych przez niego z klientami w czasie trwania umowy agencyjnej, także gdy spełnienie świadczenia przez klienta nastąpiło po ustaniu umowy agencyjnej (art. 761 § 1 w zw. z art. 761³ § 1 k.p.c.). Jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że prowizja obliczona od spełnionego świadczenia obejmuje wynagrodzenie nie tylko za zawarcie umowy, lecz także za późniejszą obsługę klienta, byłemu agentowi przysługuje odpowiednia część prowizji.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZ 40/23

Czynnością cofnięcia zażalenia przez stronę sąd jest związany, a jej konsekwencją jest konieczność umorzenia postępowania zażaleniowego, gdyż w takiej sytuacji wydanie orzeczenia staje się zbędne (art. 355 k.p.c.). Cofnięcie zażalenia nie podlega przy tym kontroli sądu, bowiem art. 203 § 4 k.p.c. nie znajduje tu odpowiedniego zastosowania.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., III CZP 2/23

Administracyjny tytuł wykonawczy obejmujący zobowiązanie podatkowe zabezpieczone hipoteką przymusową podlega zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności w celu

zaspokojenia tego zobowiązania z kwoty przyznanej wierzycielowi w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji sądowej z nieruchomości obciążonej tą hipoteką.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., I CSK 2947/23

Orzeczenie sądu według zasad prawa procesowego może nie być zgodne z żądaniem strony powodowej, co niejednokrotnie jest konsekwencją przyjęcia za podstawę orzekania innej podstawy prawnej. Jednak wyrazem obowiązywania wiążącej sąd zasady dyspozytywności, przewidzianej w art. 321 § 1 k.p.c., jest zakaz orzekania o czymś innym, niż żądał powód, w innym rozmiarze oraz na innej podstawie faktycznej niż przedstawiona przez powoda. W prawie procesowym nie ma bliższych reguł o charakterze podstawowym, odnoszących się do orzekania o sposobie spełnienia świadczenia żądanego w pozwie od kilku osób. Orzecznictwo dopuszcza ingerencję prawną sądu w odniesieniu do np. *in solidum* w miejsce solidarnie i zamiennie, rozłożenia świadczenia na raty czy odroczenia terminu płatności. Do sfery prawa materialnego należy określenie charakteru zobowiązania kilku pozwanych względem powoda – solidarnie, czy w określonych częściach, a zatem dopuszczalna jest ingerencja sądu w treść żądania w odniesieniu do tej kwestii. Niemniej jednak z punktu widzenia zasady dyspozytywności istotne jest, aby została zachowana tożsamość przedmiotu żądania, jego zakresu i podstawy faktycznej uzasadniającej jego uwzględnienie.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., III CZ 4/23

Koszty postępowania zażaleniowego są elementem składowym kosztów postępowania w sprawie jako całości, a zatem w ich przedmiocie orzeka sąd, który wydaje orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, stosownie do wyników tego postępowania, w oparciu o zasady celowości i niezbędności tych kosztów.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2023 r., III CZ 264/23

Przewodniczący ma obowiązek pouczyć konsumenta o prawdopodobnym wyniku sprawy w świetle zgłoszonych twierdzeń i dowodów, tj. w szczególności o tym, czy – w ocenie sądu – istnieje możliwość utrzymania umowy po wyeliminowaniu z niej klauzul abuzywnych i jakie będą następstwa dalszego funkcjonowania stosunku prawnego o takiej treści. Ustawowym instrumentem nadającym się do tego celu są art. 156¹ i art. 156² k.p.c.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2023 r., III CZ 290/23

O tym, czy sprawa o uchylenie bądź ustalenie nieistnienia uchwały wspólnoty mieszkaniowej jest sprawą o prawa majątkowe albo sprawą o prawa niemajątkowe, decyduje przedmiot uchwały objętej zaskarżeniem, tj. czy dotyczy ona praw (interesów) majątkowych, czy niemajątkowych.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., III CZP 24/23

Datą doręczenia pisma w przypadku określonym w art. 15zsz⁹ ust. 3 zdanie drugie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz

wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1327) jest dzień następujący po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w portalu informacyjnym.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., III CZP 155/22

Wezwanie spadkobierców przez ogłoszenie (art. 672 w związku z art. 673 k.p.c.) nie wywołuje skutku w postaci rozpoczęcia biegu terminu do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku dla spadkobierców nieznanych z miejsca pobytu.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 1288/23

Aby bank mógł skutecznie powołać się na prawo zatrzymania w razie stwierdzenia nieważności umowy kredytu (art. 496 w zw. z art. 497 k.c.), musi istnieć wierzytelność w stosunku do kredytobiorcy z tytułu zwrotu kwoty udzielonej na podstawie tej umowy. Jeśli zaś obie wierzytelności istnieją i są jednorodnjajowe (obie strony są zobowiązane do wzajemnego spełnienia świadczeń pieniężnych), to w Kodeksie cywilnym przewidziano dalej idącą instytucję, a mianowicie potrącenie wzajemnych wierzytelności (art. 498 i nast. k.c.).

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 1330/23

Niewłaściwy wybór środka zaskarżenia dokonany przez profesjonalnego pełnomocnika nie może być potraktowany jako mylne oznaczenie pisma procesowego ze skutkami wynikającymi z art. 130 § 1 zd. 2 k.p.c. Mamy bowiem wówczas do czynienia z wadliwie dobraną i nieprawidłowo dokonaną czynnością procesową.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 1354/23

Abuzywność klauzul oceniana jest na chwilę zawarcia umowy, a jej kryterium nie stanowi odniesienie do innych wskaźników czy stanów faktycznych, takich jak np. późniejsze zachowanie się przedsiębiorcy, wprowadzenie do porządku prawnego nowych przepisów prawa odnoszących się do podobnych typów umów czy też ekwiwalencja świadczeń spełnianych przez konsumenta na podstawie klauzuli abuzywnej oraz świadczeń, jakie spełniałby na podstawie innej umowy zawartej z tym samym podmiotem.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 1439/23

Zgodnie z art. 206 k.c. każdy ze współwłaścicieli jest uprawniony do współposiadania rzeczy wspólnej oraz do korzystania z niej w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozostałych współwłaścicieli. Współwłasność jest wprawdzie wyrażona częścią ułamkową, ale ma ona charakter idealny i dotyczy całej nieruchomości. Do czasu wydania orzeczenia sądowego nie istnieje zatem podstawa, by współwłaściciel domagał się wydania im określonej części nieruchomości, a w konsekwencji zwrotu nakładów.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 1759/23

Ustanie skutków przysposobienia należy interpretować jako powrót do stanu, który istniał, zanim do przysposobienia doszło. Przysposobiony zachowuje swój naturalny stan cywilny, którego na skutek przysposobienia (pełnego i niepełnego) nie utracił. Jest więc nadal dzieckiem swoich rodziców naturalnych.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 5641/22

Dokonując oceny, czy nowy plan zagospodarowania przestrzennego doprowadził do ograniczenia korzystania z nieruchomości zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem, w szczególności wykluczył zabudowę nieruchomości, nie można ograniczyć się jedynie do stwierdzenia, że taka możliwość hipotetycznie istniała na tle poprzednio obowiązującego planu, ale konieczne jest uwzględnienie wszystkich uwarunkowań prawnych i faktycznych rzutujących na możliwość zabudowania konkretnej nieruchomości.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2023 r., III CZP 9/23

Wierzytelność przysługująca spółdzielni mieszkaniowej z tytułu opłat na fundusz remontowy może być umorzona przez potrącenie.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2023 r., III CZP 12/23

W sprawie przeciwko bankowi o ustalenie nieważności umowy kredytu nie zachodzi po stronie powodowej współuczestnictwo konieczne wszystkich kredytobiorców.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2023 r., III CZP 4/23

Osoba, której powołanie na stanowisko komornika sądowego wygasło z mocy prawa ze względu na rezygnację z pełnienia obowiązków komornika, a która pełniąc te obowiązki, wydała postanowienie o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego uchylone przez sąd w trybie nadzoru nad egzekucją na podstawie art. 759 § 2 k.p.c., jest osobą uprawnioną w myśl art. 770 § 5 k.p.c. do wniesienia zażalenia na to postanowienie sądu jako inna osoba, której to postanowienie dotyczy.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2023 r., III CZP 113/22

Do będącej przedmiotem zbycia po podziale geodezyjnym części nieruchomości rolnej, podlegającej reglamentacji na podstawie art. 2b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego, stanowiącej działkę o powierzchni mniejszej niż 0,3 ha, stosuje się wyłączenie przedmiotowe zawarte w art. 1a pkt 1b tej ustawy.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2023 r., I CSK 5275/22

Artykuł 111 ust. 1 pkt 4 prawa bankowego nie jest przepisem dyspozytywnym, który ma kształtować treść stosunku umowy kredytu, a w szczególności determinować kształt mechanizmu waloryzacyjnego w zakresie kursu walutowego miarodajnego dla przeliczeń.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2023 r., III CZP 25/23

Zarządzenie przewodniczącego w przedmiocie zwrotu wniosku o ogłoszenie upadłości wydane na posiedzeniu niejawnym i uzasadnione z urzędu, utrwalone w chwili wydania wraz z uzasadnieniem wyłącznie w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe z wykorzystaniem wzorców udostępnionych w tym systemie i opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, jest zarządzeniem istniejącym.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2023 r., III CZP 17/23

Postanowienie wydane w postępowaniu restrukturyzacyjnym na posiedzeniu niejawnym i uzasadnione z urzędu, utrwalone wraz z uzasadnieniem w chwili wydania

wyłącznie w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe z wykorzystaniem wzorców udostępnionych w tym systemie i opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, jest orzeczeniem istniejącym.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2023 r., I CSK 432/23

Zgłoszenie żądania nadania klauzuli wykonalności nie tylko przerywa bieg przedawnienia, lecz również powoduje, że przedawnienie nie będzie biegło do chwili ukończenia postępowania klauzulowego, czyli przez okres, w którym uprawniony nie ma możliwości podejmowania innych działań w celu realizacji roszczenia.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2023 r., I CSK 4224/22

Skoro z brzmienia art. 265 ust. 7 pkt 7 w zw. z art. 264 prawa wodnego wyraźnie wynika, że ustawodawca przewiduje możliwość rozporządzania nieruchomościami innymi niż te, o których mowa w art. 261 ust. 1 prawa wodnego, w drodze zawieranej umowy służebności drogi koniecznej, to nie ma wątpliwości – na zasadzie wnioskovania *a fortiori* – że możliwe jest uregulowanie tej materii w drodze prawomocnego orzeczenia sądu.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2023 r., III CZP 22/23

Artykuł 448 k.c. (obecnie art. 448 § 1 k.c.) stosuje się odpowiednio do osób prawnych (art. 43 k.c.).

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2023 r., III CZP 15/23

Właściwa okręgowa rada adwokacka, do której adwokat ustanowiony przez sąd skierował wniosek o zwolnienie z obowiązku zastępowania strony w postępowaniu, nie może skutecznie zwolnić go z tego obowiązku.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2023 r., I CSK 2547/23

Weryfikacja operatu szacunkowego rzeczoznawcy majątkowego przez sąd nie musi odbywać się na zasadach określonych w art. 157 u.g.n. Z tego względu brak poddania opinii sporządzonej przez biegłego rzeczoznawcę majątkowego pod ocenę organizacji zarządowej rzeczoznawców majątkowych nie narusza przepisów tej ustawy.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2023 r., I CSK 7058/22

Na podstawie art. 33 ust. 6 ustawy z 1995 r. – Prawo łowieckie w sprawach utraty członkostwa w kole łowieckim, po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego, stronom przysługuje odwołanie do sądu okręgowego, przy czym od orzeczenia sądu okręgowego kasacja nie przysługuje. Z przepisu pośrednio wynika, że orzeczenie sądu okręgowego w przedmiocie odwołania należy traktować jak orzeczenie sądu drugiej instancji, czyli postępowanie sądowe w przedmiocie odwołania od wykluczenia z koła łowieckiego jest jednoinstancyjne.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2023 r., I CSK 1138/23

Wykładnia umowy jaskrawie sprzeczna z wytycznymi wskazanymi w art. 65 k.c. może stanowić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2023 r., I CSK 818/23

Podpisanie tekstu sprostowania przez należycie umocowanego przedstawiciela, w tym pełnomocnika, nie stoi na przeszkodzie uwzględnieniu zasadnego żądania jego opublikowania, jako że wymóg osobistego, własnoręcznego podpisania takiego oświadczenia wiedzy przez osobę zainteresowaną, nie dość, że niejednokrotnie niewykonalny (np. przy ułomnych osobach prawnych nieposiadających organów), nie służy ochronie żadnych wartości, a jedynie stwarza niepotrzebne bariery przy korzystaniu z instytucji sprostowania.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2023 r., I CSK 3637/22

Udzielenie pouczenia na podstawie art. 5 i art. 212 § 2 k.p.c. zależy od oceny i uznania sądu uwiarygodnionej konkretną sytuacją procesową i staje się powinnością sądu tylko w sytuacjach zupełnie wyjątkowych, kiedy zachodzi potrzeba zapobieżenia nierówności podmiotów toczącego się postępowania, a więc wówczas, gdy strona z uwagi na swoją nieporadność i stopień skomplikowania sprawy nie jest w stanie zrozumieć istoty prowadzonego postępowania i podjąć w związku z tym stosownych czynności procesowych.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2023 r., I CSK 4393/22

Samo utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania powoduje obniżenie wartości nieruchomości, a tym samym szkodę podlegającą naprawieniu na podstawie art. 129 p.o.ś.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2023 r., I CSK 4537/22

Jeżeli wkład wniesiony do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością należy do majątku wspólnego wspólnika i jego małżonka, również udział w spółce objęty przez wspólnika wchodzi w skład tego majątku.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2023 r., II CSKP 1013/22

Wykazanie uwierzytelnienia przez dostawcę usług nie jest równoznaczne z wykazaniem autoryzacji, co potwierdza art. 45 ust. 2 ustawy z 2011 r. o usługach płatniczych, który stanowi, iż wykazanie przez dostawcę zarejestrowanego użycia instrumentu płatniczego nie jest wystarczające do udowodnienia, że transakcja płatnicza została przez użytkownika autoryzowana.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2023 r., II CSKP 1387/22

Czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów. Ponadto kwestie nieunormowane wprost w umowie mogą być elementem dodatkowego porozumienia, przy czym wola stron może być wyrażona przez każde ich zachowanie, które ujawnia ją w sposób dostateczny – w tym dorozumiany – a wolę tę należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których została wyrażona, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje, uwzględniając zgodny zamiar stron i cel umowy, bardziej niż dosłowne brzmienie umowy.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2023 r., II CSKP 363/23

Ustanowione w art. 31 u.k.w.h. wymagania co do formy dokumentów stanowiących podstawę wpisu służą zagwarantowaniu bezpieczeństwa i pewności obrotu oraz

wykluczeniu sytuacji, w których w księdze wieczystej dokonywane byłyby wpisy nieodzwierciedlające rzeczywistych zdarzeń prawnych; temu samemu celowi służy założenie, że do wniosku o wpis należy załączać oryginały dokumentów stanowiących podstawę wpisu. W polskim systemie prawnym notariusz jest osobą zaufania publicznego (art. 2 § 1 ustawy – Prawo o notariacie). Jego udział w dokonywaniu czynności prawnych przybierających postać czynności notarialnych ma gwarantować m.in. bezpieczeństwo i pewność obrotu prawnego. Taką samą funkcję należy przypisać poświadczeniu przez notariusza za zgodność z oryginałem kopii okazanego mu dokumentu. W ten sposób w sytuacji, w której do wniosku o wpis w księdze wieczystej dołączona zostaje poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza kopia dokumentu sporządzonego w formie określonej w art. 31 u.k.w.h., cel i funkcja tego przepisu zostają zachowane (ideę tę odzwierciedla również art. 129 § 2 k.p.c.).

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2023 r., I CSK 5221/22

Zadośćuczynienie przyznawane na podstawie art. 445 § 1 k.c. ma charakter kompensacyjny, stanowi sposób naprawienia szkody niemajątkowej wyrażającej się krzywdą w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych. O rozmiarze należnego zadośćuczynienia pieniężnego powinien zatem decydować w zasadzie rozmiar doznanej krzywdy: stopień cierpień (ich intensywność, czas trwania, nieodwracalność następstw i inne podobne okoliczności). Niewymierny w pełni charakter tych okoliczności sprawia, że sąd przy ustalaniu rozmiaru krzywdy i tym samym sumy zadośćuczynienia ma pewną swobodę.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2023 r., I CSK 4338/22

W świetle art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 k.c. przez pojęcie postanowienia umowy zawieranej z konsumentem należy rozumieć całą jednostkę redakcyjną konkretnej umowy, a nie wyrażoną w tych jednostkach, dającą się wyodrębnić normę prawną (poszczególne klauzule) regulującą zachowania stron stosunku prawnego. Postanowienia umowne w tej materii powinny być interpretowane łącznie, a nie w separacji od siebie.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2023 r., I CSK 4573/22

Orzeczeniu o ustanowieniu rozdzielności majątkowej skutek wsteczny powinien być nadawany w sytuacjach rzadkich i wyjątkowych. Wspólność majątkowa jest przypisaną małżeństwu jego cechą ustrojową. Stąd też orzeczenie jej zniesienia może nastąpić tylko w okolicznościach wyjątkowych, a w żadnym wypadku nie wcześniej niż w dniu, w którym aktualne staje się ustalenie istnienia ważnych powodów w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. Ocena tych okoliczności przez sąd zależy każdorazowo od konkretnych okoliczności faktycznych, gdyż musi mieć charakter zindywidualizowany.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2023 r., I CSK 744/23

Nie jest skuteczne powołanie się na potrącenie wierzytelności w procesie wytoczonym przez syndyka wierzycielowi upadłościowemu, który nie zgłosił potrącenia wraz ze zgłoszeniem wierzytelności do masy upadłości, nawet wówczas gdy wierzyciel ten nie miał świadomości, że w dacie ogłoszenia upadłości był dłużnikiem upadłego.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2023 r., I CSK 6854/22

Prawidłową wartością przedmiotu sporu i zaskarżenia w sprawie o uchylenie uchwały o podziale nadwyżki bilansowej spółdzielni jest suma tej nadwyżki, a nie wartość udziałów skarżącego uchwałę.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2023 r., I CSK 7018/22

Samo opłacanie podatku od nieruchomości nie świadczy o samoistności posiadania, a jest to okoliczność, która powinna podlegać analizie łącznie ze wszystkimi faktami, które stanowią podstawę oceny prawnej charakteru posiadania nieruchomości.

Sprawy z zakresu prawa karnego

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., I KZ 50/23

Obawa, o której mowa w dyspozycji art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., co do zasady musi być uzasadniona konkretnymi okolicznościami wskazującymi na jej istnienie, a przede wszystkim wcześniejszym zachowaniem podejrzanego podjętym w tym właśnie celu, jak i zachowaniem innych osób.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., I KK 270/23

Przesłanka zastosowania zakazu przewidzianego w art. 41 § 1a k.k. wchodzi w grę w razie skazania za którekolwiek z przestępstw określonych w rozdziale XXV – Przystępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, a więc także za przestępstwo pornografii (art. 202 k.k.).

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., I KK 308/23

Prezes spółdzielni mieszkaniowej, jako osoba, która kieruje działalnością spółdzielni oraz reprezentuje ją na zewnątrz, musi liczyć się z krytyką swoich działań stanowiącą wyraz kontroli decyzji zarządu przez członków spółdzielni.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., I KK 323/23

Kara orzekana na podstawie art. 91 § 1 k.k. nie jest rodzajem lub analogiem kary łącznej. Ustawodawca nie nakazuje stosowania do wymiaru kary na podstawie art. 91 § 1 k.k. odpowiednio przepisów dotyczących kary łącznej.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2023 r., II KK 346/23

Jeżeli sąd wybierze, jako względniejszy dla skazanego, jeden reżim prawny, to powinien konsekwentnie zastosować jego regulacje w całości do wszystkich rozstrzygnięć zawartych w wyroku łącznym.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2023 r., II KK 415/23

Konsekwencją braku podpisu sędziego pod wyrokiem, tj. naruszenia art. 113 k.p.k., jest zaistnienie tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 6 *in fine* k.p.k.

Uchybienie to nie może być w żaden sposób sanowane i musi prowadzić do uchylenia dotkniętego wadą wyroku.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2023 r., II KK 618/22

W wypadku przestępstw wielokrotnych, do których należy występ z art. 209 § 1 k.k., nie ma stanu *rei iudicatae*, jeśli uprzednie prawomocne skazanie dotyczy tylko fragmentu zarzuconego później czynu.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2023 r., IV KO 87/23

Sam tylko fakt wykonywania przez oskarżonego praktyki adwokackiej przed określonym sądem nie zawsze musi prowadzić do przełamania zasady właściwości sądu do rozpoznania sprawy. Tego rodzaju relacje, o charakterze wyłącznie zawodowym, nie dają jakichkolwiek podstaw do wnioskowania w kierunku wskazywanym w wystąpieniach oskarżyciela prywatnego oraz jego pełnomocnika.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2023 r., I KK 46/23

Trudno znaleźć powody, dla których miałby być zaakceptowany pogląd, że im sprawca starszy, tym łagodniej powinien być traktowany za popełniony czyn (z uwagi na iluzoryczne szanse na opuszczenie przezeń zakładu karnego). Zestawienie wieku sprawcy z oceną stopnia szkodliwości przypisanego mu czynu z oczywistych względów funkcjonuje w ustawodawstwie karnym jedynie w stosunku do osób nieletnich i młodocianych.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2023 r., V KK 344/23

W związku z tym, że przepis art. 116 § 1 k.w. ma charakter blankietowy, dla możliwości przypisania odpowiedzialności na podstawie tego przepisu niezbędne jest precyzyjne sformułowanie opisu czynu w treści wyroku, wskazujące wszystkie desygnaty poszczególnych znamion ustawowych wykroczenia.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2023 r., III KK 391/23

Środek kompensacyjny przewidziany w art. 46 § 1 k.k. zawsze związany jest z wielkością istniejącej szkody, a więc musi odzwierciedlać jej rozmiar. Niedopuszczalna jest sytuacja, w której kwota rekompensaty nie odpowiada wielkości ustalonej szkody.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2023 r., IV KK 351/23

Norma intertemporalna zawarta w art. 2 § 1 k.w. (podobnie jak w art. 4 § 1 k.k. i art. 2 § 2 k.k.s.) znajduje zastosowanie do uregulowań epizodycznych zawartych w ustawie albo aktach wykonawczych, które uszczegóławiają przepisy ustawowe albo stanowią ich wypełnienie (przepisy blankietowe), jeżeli w ustawie nie przewidziano stosownych uregulowań przewidujących odmienne reguły rozstrzygające o kolizji ustaw w czasie.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2023 r., II KK 372/23

W przypadku przestępstw niealimentacji przeszkoda procesowa z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. zachodzi wyłącznie w sytuacji, gdy okresy obu przypisanych oskarżonemu czynów

pokrywają się ze sobą i są identyczne względnie gdy okres ustalony w sprawie następnej został w całości objęty skazaniem w sprawie rozpoznawanej poprzednio, prawomocnie już zakończonej. W wypadku przestępstw wielokrotnych, do których należy występki z art. 209 § 1 k.k., nie ma stanu rzeczy osądzonej, jeśli uprzednie prawomocne skazanie dotyczy tylko fragmentu zarzuconego później czynu. Uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego w okresie nieobjętym prawomocnym skazaniem jest już nowym czynem przestępnym, pociągającym dalszą odpowiedzialność karną, przy czym granice czasowe kolejnego przestępstwa powinny być dokładnie określone, z uwzględnieniem treści poprzedniego wyroku skazującego.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2023 r., V KK 352/23

W zakresie, w jakim rozporządzenie z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. z 2020 r. poz. 491) ograniczało bez podstawy wynikającej z ustawy prawa i wolności konstytucyjne, nie może zostać uznane za skuteczną i legalną podstawę ukarania na podstawie art. 116 § 1 pkt 3 k.w.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2023 r., III KK 254/22

Przepis art. 117 § 2 k.p.k. pozwala na prowadzenie rozprawy pod nieobecność oskarżonego także wtedy, gdy jego udział w rozprawie nie był obowiązkowy, tylko wówczas, gdy został on prawidłowo zawiadomiony o jej czasie i miejscu. Nieprawidłowe o tym powiadomienie zawsze rodzi konieczność zaniechania przeprowadzenia rozprawy i wyjaśnienia przyczyn skutkujących wadliwością owego powiadomienia, jako że jej prowadzenie w takich warunkach, tj. przy uniemożliwieniu oskarżonemu wzięcia udziału w rozprawie odwoławczej, popierania apelacji oraz ewentualnego składania wyjaśnień, wniosków i oświadczeń, musi skutkować rażącym naruszeniem jego prawa do obrony.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2023 r., V KK 309/23

Śmierć obwinionego jest negatywną przesłanką procesu, która nakazuje umorzenie postępowania lub odmowę jego wszczęcia (art. 5 § 1 pkt 5 k.p.s.w.). Uchylenie wyroku z powodu zaistnienia tej bezwzględnej przyczyny odwoławczej może nastąpić wyłącznie na korzyść obwinionego (art. 104 § 1a k.p.s.w.).

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2023 r., V KK 273/23

Występki z art. 180a k.k. może popełnić jedynie osoba, wobec której wskazana w tym przepisie decyzja zapadła i tylko w okresie, na jaki – na jej mocy – cofnięto uprawnienia do kierowania pojazdami. Decyzja ta, co oczywiste, w dacie czynu musi być decyzją wykonalną. Zachowanie osoby, która prowadzi pojazd mechaniczny po zakończeniu okresu wskazanego w decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, ale bez ich odzyskania, nie stanowi zatem niestosowania się do decyzji o ich cofnięciu, lecz jest prowadzeniem pojazdu mechanicznego bez posiadania uprawnień. Tym samym zachowanie to nie wyczerpuje znamion przestępstwa z art. 180a k.k., a jedynie znamiona wykroczenia z art. 94 § 1 k.w.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2023 r., II KK 315/23

W razie popełnienia wykroczenia określonego w art. 119 § 1 k.w. można orzec obowiązek zapłaty równowartości ukradzionego lub przywłaszczonego mienia, jeżeli szkoda nie została naprawiona. Warunkiem *sine qua non* orzeczenia wskazanego środka karnego jest więc istnienie szkody o charakterze majątkowym w chwili orzekania. Przesłanka ta nie zostanie spełniona, jeśli pokrzywdzony odzyskał skradzione mienie w stanie niepogorszonym.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2023 r., IV KK 209/23

Do ustalenia wysokości stawki dziennej w konkretnej sprawie niezbędne jest ustalenie kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w czasie popełnienia czynu.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2023 r., III KK 50/23

Świadczenie pieniężne, zgodnie z art. 43a § 1 k.k., może być orzeczone wyłącznie na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2023 r., II KK 239/23

W konsekwencji wprowadzenia zmiany art. 4 pkt 37 u.p.n., która weszła w życie 7 maja 2022 r., do przypisania oskarżonemu odpowiedzialności karnej za przestępstwo posiadania znacznej ilości środka odurzającego w postaci ziela konopi innych niż włókniste konieczne jest dysponowanie dowodem stwierdzającym, że posiadany przez oskarżonego susz ziela konopi zawierał powyżej 0,3% sumy delta-9-tetrahydrokannabinolu oraz kwasu tetrahydrokannabinolowego (kwasu delta-9-THC-2-karboksyłowego).

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2023 r., IV KK 144/23

Z treści obwieszczenia nadleśniczego wynika, że termin obowiązywania zakazu wstępu ustalono „do odwołania”, zaś jako przyczynę wskazano zagrożenie bezpieczeństwa publicznego, związane z wystąpieniem w lasach zniszczenia oraz znacznego uszkodzenia drzewostanów, przejawiającego się masowym zamieraniem drzew i drzewostanów na skutek zachodzących procesów powodujących powstanie dużej liczby drzew martwych, stanowiących realne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz ich mienia. Tymczasem przepisy nie pozwalają na wprowadzenie przez nadleśniczego zakazu nieograniczonego terminem. Zwrot „do odwołania” świadczy w istocie o charakterze stałym zakazu. Nadto przyczyna wskazana w obwieszczeniu w ogóle nie może być podstawą legalnie wprowadzonego zakazu.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2023 r., I CSK 2491/22

W społeczeństwie demokratycznym ubieganie się o stanowiska publiczne wiązać się musi z bardziej (nie zaś mniej) intensywnym zainteresowaniem ze strony mediów i większą ich dociekliwością. Mogą być one dotkliwe dla takiej osoby, jednak jest to swoisty koszt lub wizerunkowe ryzyko, z którym trzeba się liczyć. Dlatego z gruntu bezzasadne są twierdzenia, że w okresach okołowyborczych należy stawiać mediom wyższe wymogi w zakresie wymaganej od nich staranności, mogłoby to bowiem skutkować – niepożądanym dla transparentności życia publicznego – efektem mrozącym.

Sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2023 r., III PZP 5/22

Pracodawca nie ma obowiązku podania w świadectwie pracy informacji o wykonywaniu przez pracownika pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze świadczonej po dniu 31 grudnia 2008 r. (art. 97 § 2 i 4 k.p. oraz § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie świadectwa pracy, t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1862 ze zm.).

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2023 r., III PSK 121/22

Nie da się ustalić całościowego i zamkniętego katalogu przedsiębiorstw (zakładów) wprawianych w ruch za pomocą sił przyrody, a ocena, czy przedsiębiorstwo lub zakład należy do kategorii wskazanej w art. 435 k.c., musi być dokonywana *in casu* z uwzględnieniem faktycznego znaczenia określonych technologii w działalności konkretnego przedsiębiorstwa oraz na podstawie ustalenia, czy możliwe byłoby osiągnięcie zakładanych celów produkcyjnych bez użycia sił przyrody.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2023 r., III PSK 23/23

Pracownik nie musi dochodzić wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy łącznie z roszczeniem o przywrócenie do pracy. W przypadku pracownika szczególnie chronionego, któremu przysługuje wynagrodzenie za cały czas pozostawania bez pracy (art. 47 zd. drugie k.p.), dochodzenie wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w odrębnym procesie może się okazać niekiedy nawet bardziej racjonalne, gdyż dopiero po prawomocnym zakończeniu sporu o przywrócenie do pracy i podjęciu pracy przez pracownika możliwe staje się określenie czasu, za jaki pracownikowi przysługuje wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy. Ponadto w przypadku roszczenia o zasądzenie świadczenia pieniężnego, tak jak w przypadku innych roszczeń podzielnych, możliwe jest dochodzenie w odrębnych procesach jedynie części wymagalnych roszczeń, z pozostawieniem sobie możliwości dochodzenia innej ich części w późniejszym procesie.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2023 r., III USK 73/23

Podstawą powstania tytułu ubezpieczeń społecznych w oparciu o prowadzenie pozarolniczej działalności jest faktyczne jej wykonywanie, co oznacza konieczność stwierdzenia w oparciu o odpowiednie ustalenia faktyczne, że dana osoba rzeczywiście prowadzi działalność zarobkową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2023 r., II USK 317/22

Jeżeli w stosunku prawnym łączącym strony (ocenianym nie tylko przez pryzmat postanowień umowy, ale przede wszystkim przez sposób jego wykonywania) przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy określone w art. 22 § 1 k.p. (wykonywanie za wynagrodzeniem pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę), to mamy do czynienia z zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę umowy

zawartej przez strony. I odwrotnie, jeżeli w treści stosunku prawnego nie przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy, to nie można przyjąć, aby taki stosunek prawny łączył strony. Ocena, czy strony połączyły się umową o pracę, dokonywana jest zatem metodą typologiczną, polegającą na rozpoznaniu i wskazaniu cech przeważających i dominujących.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2023 r., I PSK 11/23

Wypowiedzenie zmieniające nie jest wymagane w razie powierzenia pracownikowi, w przypadkach uzasadnionych potrzebami pracodawcy, pracy innej niż określona w umowie o pracę, ale tylko na okres nieprzekraczający trzech miesięcy w roku kalendarzowym; jeżeli po upływie trzymiesięcznego okresu pracownik nadal wykonuje obowiązki pracownika delegowanego i stan ten akceptuje, to można przyjąć, że doszło w sposób dorozumiany do zawarcia porozumienia zmieniającego warunki pracy (art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p.). Co oznacza, że wypowiedzenie zmieniające jest konieczne w sytuacji, gdy okres pracy przekracza trzy miesiące.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2023 r., III PSK 74/22

W systemie prawa pracy pracodawcą nie zawsze jest ten podmiot lub osoba, która mianuje pracownika, co odnosi się również do inspektorów pracy, których pracodawcą jest okręgowy inspektorat pracy (art. 41 ustawy z 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy).

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2023 r., III UZ 10/23

Przez pojęcie sporu, o jakim stanowi art. 210 § 1 k.s.h., należy rozumieć nie tylko typowe postępowania procesowe, w których jedną ze stron jest członek zarządu, a drugą spółka, lecz także postępowania nieprocesowe z udziałem tych podmiotów w charakterze uczestników.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2023 r., III PSKP 9/23

Przyjęta na gruncie art. 23¹ k.p. koncepcja opiera się na zasadzie zachowania tożsamości stosunku pracy pomimo zmiany, jaka następuje po stronie pracodawcy. Jeśli zmiana ta wynika z przejścia zakładu pracy, nowy pracodawca wstępuje w stosunek pracy z mocy prawa w miejsce dotychczasowego pracodawcy. Chodzi tu przede wszystkim o przeciwdziałanie w możliwości wykorzystywania transferu jako pretekstu do pozbawienia zatrudnienia. Automatyzm skutków transferu dla ciągłości stosunków pracy pracowników zatrudnionych w przejętym zakładzie doznaje pewnych ograniczeń na innej podstawie niż umowa o pracę.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2023 r., III USKP 7/23

W każdym przypadku osoba uprawniona do emerytury wojskowej oraz emerytury powszechnej, która pozostawała w zawodowej służbie wojskowej w dniu 1 stycznia 1999 r., musi dokonać wyboru świadczenia, które ma być jej wypłacane, również wtedy, gdy wysokość emerytury wojskowej została obliczona wyłącznie na podstawie okresów tej służby, bez „uzupełnienia” jej o zwiększenie wynikające z przebytych okresów składkowych i nieskładkowych.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2023 r., III USK 180/23

Wspólnik spółki jawnej jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność, zgodnie z art. 13 pkt 4 u.s.u.s., podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, to jest od dnia uzyskania statusu wspólnika do dnia utraty takiego statusu. Stwierdził również, że wpis spółki jawnej do KRS i brak jej wykreślenia (mimo nieprowadzenia działalności gospodarczej przez wspólników) stanowi samodzielną podstawę podlegania ubezpieczeniom społecznym przez wspólników takiej spółki, co wynika wprost z jednoznacznego brzmienia stosownych przepisów.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2023 r., III USKP 11/23

W przepisach art. 28 ust. 1 i 3 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, regulujących zawieszenie wypłaty świadczeń, wyrażona jest norma określająca prawo do pobierania emerytury rolniczej w całości tylko wówczas, gdy rolnik nie prowadzi działalności rolniczej. W przepisach zawierających tę normę nie ma odesłania do prawnorzeczonego stosunku do gospodarstwa rolnego osoby uprawnionej do świadczeń. Także definicja gospodarstwa rolnego nie zawiera żadnego elementu rzeczowego; nie ma w art. 6 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników mowy o własności gospodarstwa. Przeciwnie za gospodarstwo rolne rozumie się każde (nie tylko własne) gospodarstwo służące prowadzeniu działalności rolniczej. Określenie rolnika również ogranicza się wyłącznie do opisu wykonywanej działalności.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2023 r., I PSK 10/23

To, że nagranie jest nieetyczne albo niezgodne z prawem, nie oznacza, że nie jest dowodem w rozumieniu art. 308 k.p.c. Znaczenie ma wartość dowodowa oceniana na tle całego materiału sprawy, przedmiotu sporu, twierdzeń i stanowisk stron.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2023 r., I PSK 146/22

Na samym pracodawcy ciąży obowiązek realizowania względem kobiety w ciąży uprawnień jej przysługujących, nawet jeśli ta nie przedstawiła stosownego świadectwa lekarskiego, natomiast ciąża jest zauważalna.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2023 r., III USK 310/22

Pracy polegającej na wytwarzaniu ceramiki użytkowej nie można zaliczyć do pracy przy produkcji materiałów ogniotrwałych i wyborów ceramicznych, wymienionej pod poz. 11 działu V wykazu A załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43 z późn. zm.), gdyż samo podobieństwo wykonywanych prac nie kreuje prawa do świadczenia, gdyż wykonywanie li tylko podobnej pracy nie prowadzi do narażenia na działanie tych samych czynników, na które narażeni byli pracownicy przemysłu budowlanego. Różne potraktowanie tych stanowisk nie narusza zasady równości w zakresie uprawnień do ubezpieczenia społecznego pracowników wykonujących taką samą pracę, gdyż praca ta jest rodzajowo różna.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2023 r., I PSK 116/22

W przypadku art. 28 ustawy z 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych również konieczny jest „związek” rozwiązania stosunku pracy z przejściem na emeryturę, bowiem konieczne jest „przejście” na emeryturę rozumiane jako zmiana statusu z pracowniczego na emerytalny.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2023 r., I PSK 76/22

O ile katalog zdarzeń wymienionych w art. 185 i 186 ustawy z 2016 r. o KAS jest zamknięty, o tyle nie oznacza to, że w innych wypadkach takiego roszczenia o przywrócenie do służby nie można wyinterpretować z analizy całokształtu norm, w tym także prokonstytucyjnej wykładni prawa, zwłaszcza gdy sąd stwierdzi kardynalne wady w ustawowej procedurze prowadzącej de facto do zakończenia stosunku służbowego i powstania w jego miejsce stosunku pracy.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2023 r., I USK 251/22

Wspólnik posiadający 99 ze 100 udziałów spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę zawartej ze spółką, lecz z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności jako jej jedyny wspólnik (art. 8 ust. 6 pkt 4 u.s.u.s. w związku z art. 22 § 1 k.p.). Nie uznaje się za zatrudnienie pracownicze zatrudnienia dominującego wspólnika wtedy, gdy udział innych wspólników w kapitale zakładowym spółki jest tak mały, że pozostaje w istocie iluzoryczny, np. nie przekracza kilku procent. Z perspektywy prawa ubezpieczeń społecznych tego rodzaju spółkę należy traktować jak spółkę jednoosobową.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2023 r., II PSK 5/23

Zgodnie z art. 18^{3a} § 1 k.p. pracownicy powinni być równo traktowani w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony, zatrudnienie w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy. Wskazuje się, że poglądy polityczne należy wiązać z zagadnieniami dotyczącymi ustroju państwa, działalności rządu, partii politycznych oraz stosunków między państwami. Manifestowanie poglądów politycznych zaś należy uznać za idące dalej niż proste ich wyrażanie (zwłaszcza w sferze prywatnej, np. w rozmowach, które nie mają charakteru służbowego). Jednocześnie manifestowanie może też przybierać postać pozawerbalną.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2023 r., II USK 465/22

Ubezpieczony, legitymując się okresem służby po 1990 r. i przed jej podjęciem, nie powinien być dotknięty redukcją z art. 15c ust. 3 ustawy z 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony

Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2023 r., I PSK 110/22

O zakwalifikowaniu świadczenia jako premii lub nagrody nie przesądza jego nazwa, lecz warunki jego nabycia. Jeśli z okoliczności wynika, że przysługuje ono w razie spełnienia przez pracownika określonych w przepisach płacowych (np. w regulaminie wynagradzania) przesłanek, to należy je uznać za świadczenie obowiązkowe, a więc premię, nawet w wypadku, gdy zostało ono nazwane nagrodą. W konsekwencji kluczowa dla oceny, czy dane świadczenie ma charakter roszczeniowy, jest treść aktów normatywnych (przepisów prawa pracy) lub postanowień umowy o pracę. To w nich muszą się znaleźć przesłanki pozwalające uznać dane świadczenie za premię regulaminową.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2023 r., III USKP 24/22

Zasada zrównania zdarzeń musi być realizowana z uwzględnieniem testu adekwatności. Konieczne jest zatem zbadanie istoty danego zdarzenia, okoliczności, świadczenia lub dochodu, czyli elementów konstytutywnych dla danego rodzaju zdarzenia, okoliczności, świadczenia lub dochodu, pozwalających ocenić analogiczne zdarzenia, okoliczności, świadczenia lub dochody osiągnięte za granicą z punktu widzenia dopuszczalności ich zrównania. Badanie istoty musi uwzględnić krajowy cel danej instytucji prawnej oraz spójność systemową pewnych rozwiązań prawnych w państwie właściwym.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2023 r., II USK 463/22

Do objęcia pracowniczym ubezpieczeniem społecznym nie może dojść wówczas, gdy zgłoszenie do tego ubezpieczenia dotyczy osoby, która nie jest pracownikiem, a zatem zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego następuje pod pozorem zatrudnienia. Nie stanowi podstawy do objęcia ubezpieczeniem społecznym dokument nazwany umową o pracę, jeżeli rzeczywisty stosunek prawny nie odpowiada treści art. 22 k.p.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 2023 r., III USK 42/23

Nie jest wystarczającą przesłanką uznania zdarzenia za wypadek przy pracy rolniczej sam fakt wystąpienia tego zdarzenia na terenie gospodarstwa rolnego bądź gospodarstwa domowego. Zdarzenie to musi nastąpić podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej albo pozostających w związku z wykonywaniem tych czynności. Zdarzenie będące wypadkiem chronionym w prawie ubezpieczeń społecznych musi być zatem powiązane związkiem przyczynowym, czasowym, miejscowym i funkcjonalnym z prowadzeniem działalności rolniczej, w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 2023 r., III PSKP 53/22

Sama utrata zaufania może wynikać z zawinionego, jak i niezawinionego naruszenia obowiązków istotnych z punktu widzenia stanowiska pracy, na którym zatrudniony jest pracownik. Może także wynikać z każdego zachowania obiektywnie nieprawidłowego, budzącego wątpliwości co do jego rzetelności.

Bibliografia

- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZ 40/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., I CSK 2947/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., III CZ 4/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., I KZ 50/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2023 r., III CZ 264/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2023 r., III CZ 290/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 1288/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 1330/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 1354/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 1416/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 1439/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 1759/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., I CSK 5641/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2023 r., I CSK 5275/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2023 r., IV KO 87/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2023 r., III PSK 121/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2023 r., III PSK 23/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2023 r., I CSK 432/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2023 r., I CSK 4224/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2023 r., I CSK 2547/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2023 r., I CSK 7058/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2023 r., II USK 317/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2023 r., I PSK 11/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2023 r., I CSK 1138/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2023 r., III PSK 74/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2023 r., III UZ 10/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2023 r., I CSK 818/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2023 r., I CSK 3637/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2023 r., III USK 180/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2023 r., I PSK 10/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2023 r., I PSK 146/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2023 r., I CSK 4393/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2023 r., I CSK 4537/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2023 r., III USK 310/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2023 r., V KK 273/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2023 r., I PSK 116/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2023 r., I PSK 76/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2023 r., I USK 251/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2023 r., II CSKP 363/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2023 r., I CSK 5221/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2023 r., I CSK 4338/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2023 r., I CSK 4573/22.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2023 r., II PSK 5/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2023 r., II USK 465/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2023 r., I PSK 110/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2023 r., I CSK 2491/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2023 r., I CSK 744/23.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2023 r., II USK 463/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2023 r., I CSK 6854/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2023 r., I CSK 7018/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 2023 r., III USK 42/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZP 34/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZP 18/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZP 158/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZP 157/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZP 156/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., III CZP 11/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., III CZP 2/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., III CZP 24/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2023 r., III CZP 155/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2023 r., III CZP 9/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2023 r., III CZP 12/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2023 r., III CZP 4/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2023 r., III CZP 113/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2023 r., III CZP 25/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2023 r., III CZP 17/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2023 r., III PZP 5/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2023 r., III CZP 22/23.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2023 r., III CZP 15/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., I KK 270/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., I KK 308/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2023 r., I KK 323/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2023 r., II KK 346/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2023 r., II KK 415/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2023 r., II KK 618/22.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2023 r., I KK 46/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2023 r., V KK 344/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2023 r., III KK 391/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2023 r., IV KK 351/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2023 r., II KK 372/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2023 r., III PSKP 9/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2023 r., III USKP 7/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2023 r., V KK 352/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2023 r., III KK 254/22.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2023 r., III USKP 11/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2023 r., V KK 309/23.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2023 r., II CSKP 1013/22.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2023 r., II CSKP 1387/22.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2023 r., II KK 315/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2023 r., IV KK 209/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2023 r., III KK 50/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2023 r., II KK 239/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2023 r., III USKP 24/22.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2023 r., IV KK 144/23.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 2023 r., III PSKP 53/22.